

LES MAP

VRAAG/STUK

ULTIMA THULE

Beste leerkracht,

Jullie komen binnenkort kijken naar de voorstelling 'VRAAG/STUK' van Ultima Thule. Om de voorstelling vooraf te kaderen en vooral achteraf te bespreken en te verwerken in de klas, kan je gebruikmaken van deze lesmap.

Er staan enkele foto's van de voorstelling in deze lesmap, meer foto's zijn te vinden op onze website www.ultima-thule.be. Daar vind je ook meer info over wie we zijn en over onze voorstellingen, installaties en workshops.

Reacties op de voorstelling of op de lesmap zijn steeds welkom en mogen gemaild worden naar info@ultima-thule.be.

We wensen jullie een fijne voorstelling!

Warme groet
Ultima Thule
05/2025

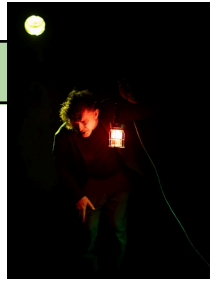
Inhoud van de lesmap:

Voor het theaterbezoek

- Theatercodes
- Wie is Ultima Thule
- VRAAG/STUK - inleiding

Na het theaterbezoek

- Het verhaal
- Nabespreking
- Oefeningen

THEATERCODES

VRAAG/STUK is een voorstelling voor kinderen vanaf 10 jaar. Vertel de leerlingen op voorhand over de theaterervaring, geef hen vooraf wat uitleg over wat er zal gebeuren en vooral ook over de theatercodes.

- Hoe gaan we naar de theaterzaal? Te voet, met de bus, mee in de auto van begeleidende ouders?
- We zorgen dat we op tijd komen in het cultuurcentrum zodat er tijd is om de jassen weg te hangen, nog eens naar het toilet te gaan en rustig onze plaatsen in te nemen. Er zullen ook kinderen uit andere klassen en andere scholen aanwezig zijn.
- In de theaterzaal wordt er niet gegeten of gedronken.
- Wijs de kinderen op het specifieke karakter van een theateervoorstelling.
 - Theater is geen film. Niet thuis op tv, ook niet in de bioscoop.
 - Theater is geen concert waarbij volop mag meegezongen worden.
 - Theater is theater.
 - Theater wordt live gemaakt! Wat betekent dat? De acteurs staan live op scène. Alles gebeurt op het moment zelf: het spel, de manipulering van de objecten, de belichting, de geluidstechniek.
 - Dat er reacties komen vanuit het publiek is logisch. Het is net dat wat eigen is aan theater. Voor de spelers is het fijn spelen voor een aandachtig en empathisch publiek. Het is aan de leerkracht om in te grijpen wanneer de reacties van de kinderen niet passend zijn in de theaterzaal of om de reacties in toom te houden wanneer de voorstelling dat behoeft.

➤ Vraag zeker aan het cultuurcentrum of ze samenwerken met het programma [Voor De Show](#). Zo ja, dan kan je op voorhand een virtuele wandeling maken met de leerlingen doorheen het centrum. De leerlingen kunnen er ook opdrachten uitvoeren in verband met de voorstelling en de theatercodes.

INLEIDING VRAAG/STUK

De voorstelling hoeft vooraf niet van A tot Z uit de doeken gedaan te worden, integendeel. Maar het is wel fijn als de kinderen in grote lijnen weten waar ze naar komen kijken. Je kan VRAAG/STUK bondig samenvatten als volgt:

- De voorstelling gaat over het opgroeien van een jongen, Viktor. Hij stoot op de grote vraagstukken van zijn kleine leven terwijl hij zijn eigen pad leert te bewandelen. Het is een avontuur gevuld met de eerste gevoelens van vriendschap, liefde en verdriet. Mama en papa zijn er wel altijd voor hem, maar toch niet helemaal. Ook zij ondervinden hoe ze Viktor moeten loslaten en vertrouwen.

ULTIMA THULE

Ultima Thule is een Gents figurentheatergezelschap. Wanneer je figurentheater zegt, denk je misschien meteen aan poppen. Poppen die een mens voorstellen. Of een dier. Misschien denk je ook aan de klassieke vormen van poppentheater, zoals poppenkast. Maar voor ons gaat figurentheater veel verder dan alleen het gebruik van poppen. We bedienen ons van poppen, materialen, vormen,

objecten en projectie om een verhaal te vertellen. Daarnaast spelen tekst, muziek en beweging ook een heel grote rol. Zo zie je dat het figurentheater veel kunstdisciplines omarmt om uiteindelijk een voorstelling te creëren met een sterke visuele inslag.

Ultima Thule is een theatergezelschap dat voor jongeren werkt, of het nu kleuters zijn, kinderen van de lagere school, tieners of adolescenten. Maar we gaan ervan uit dat elke voorstelling ook voor volwassenen een waardevol verhaal moet vertellen. Onze voorstellingen zijn uitdagend en breed toegankelijk voor jong en oud.

Naast onze zaalvoorstellingen maken we sinds een paar jaar ook buitenproducties: installaties die bedoeld zijn voor de straat. Omdat cultuur, kunst en schoonheid voor sommigen soms verstopt blijven achter de gevel van een theater of cultuurcentrum brengen we ons werk graag naar buiten, zonder drempel en toegankelijk voor iedereen.

VRAAG/STUK

VRAAG/STUK is een coming of age van een jongen, Viktor.
Ma en Pa wachten al maanden aan een stuk. Op hem.
Groeien neemt de tijd!

Maar als het eindelijk zo ver is, gaat het razendsnel.
Ma is goed voorbereid. Pa komt overal net dat tikje te laat.
Voor ze het goed en wel door hebben staan ze terug op de parking van het ziekenhuis. Met drie.
Viktor heeft al melktandjes en z'n haar is al een eerste keer geknipt.

Onderweg naar huis stoppen ze aan een pad dat het bos inloopt.
"Hier begint jouw weg", zegt Pa.
"Een kind is loslaten, van bij het begin", zegt Ma.

Het levenspad dat Viktor helemaal alleen opgaat kronkelt door het bos.
Over een lage struik, langs een plas en onder een laaghangende tak.

Een slechtvalk, Richaar, een klein wit menske, het meisje en Wolfie kruisen z'n pad.
Ze leren hem dat het leven vol vraagstukken zit.
En dat niet elk vraagstuk een sluitend antwoord heeft.
Maar als het bos in lichtervlaai staat...
Zijn ze toch weer daar!

Zijn ouders.

CREDITS

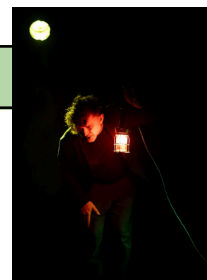
Spel en Creatie: Sven Ronsijn
Muziekproductie: Chiel Peersman
Scenografie, Licht & techniek: Rupert Defossez

Deel 2: NA HET THEATERBEZOEK

Het is boeiend om met de kinderen in de dagen na de voorstelling samen te zitten en inhoudelijk na te praten over de voorstelling.

- Wat herinneren de kinderen zich nog?
- Wat hebben we gezien?
- Wie waren de personages?
- Hoe ging het verhaal, wat gebeurde er?

De voorstelling wordt inhoudelijk geanalyseerd en er komen thema's uit de voorstelling naar voren; die dieper uitgewerkt kunnen worden in de klas: in een kringgesprek, een creatieve opdracht, een bewegingsoefening, ...

Het verhaal

Thema: De voorstelling behandelt het opgroeien van Viktor. Hij leert zijn eigen weg te gaan, zonder het handje vast te houden van mama en papa. Hij maakt kennis met enkele vraagstukken van het opgroeien, zonder daar altijd een antwoord op te vinden.

Verhaallijn:

De voorstelling begint met Mama en papa die de geboorte van Viktor afwachten in een niet nader bepaalde plek. Viktor is bezig aan het 'worden' terwijl mama en papa nerveus op hem wachten. Dan is het zover en plotseling gaat alles heel snel. Viktor komt gelukkig volledig gezond ter wereld en ontgroeit al snel zijn eerste kleren, schoenen en tanden. Het wordt stilaan tijd dat hij zijn eigen weg leert gaan, en zijn ouders zetten hem af bij een bospaadje met aan de ingang een bord 'Hier begint alles'. Viktor neemt afscheid en begint de eerste stappen op zijn eigen pad. Onderweg ontmoet hij de slechtvalk, ping pong kampioen Richaaaaar, een klein wit menske, het meisje en Wolfie. Zij leren hem allemaal een andere les, en die is niet altijd leuk, maar wel altijd nieuw. Mama en papa zijn er wel voor hem, maar ook zij kunnen die moeilijke vragen niet oplossen. Ze blijven wel nooit veraf, zoals in zijn dromen. Na zijn eerste grote verdriet, kan hij opnieuw terecht in de warme cocon van thuis. Na enige tijd ontdekt hij een nieuw pad, dat hij nooit eerder had opgemerkt.

Nabespreking en oefeningen

De voorstelling wordt hier in verschillende inhoudelijke delen opgesplitst. Per onderdeel vindt je hier wat achtergrondinformatie en een reeks oefeningen en gespreksstarters met de leerlingen.

1. Mama is zwanger - aanloop tot de geboorte

Viktor is druk bezig aan het 'worden' en hij is benieuwd hoe zijn 'ik' zal zijn.

Dit deel van de voorstelling kan een aanzet zijn tot het bespreken van de evolutie van een baby in de buik, en eventueel de seksuele opvoeding, in de les Wereldoriëntatie.

LESOPDRACHT: Hoe verloopt de ontwikkeling van een baby in de buik tijdens de 9 maanden?

- **MAAND 1**

- De zwangerschap begint door een eicel die bevrucht wordt door een zaadcel. Deze bevruchte eicel deelt zich dan tot een groepje cellen (de celdeling) en vormt een embryo. Deze embryo nestelt zich in de baarmoederwand.

Tijdens de 1ste maand worden het hart, de maag, de darmen en de hersenen gevormd en begint het hartje al te kloppen.

- **MAAND 2 - 3**

- In de 2e en 3e maand worden de ogen, oren, handen, voeten en tenen gevormd en ontwikkelen de organen zich verder. De baby is ongeveer 9 centimeter groot en begint al te bewegen, maar mama voelt dit nog niet.

- **MAAND 4 - 5**

- In de 4e en 5e maand groeit de baby verder tot ongeveer 22 centimeter. Het haar en de nagels beginnen ook te groeien.

- **MAAND 6 - 8**

- In de 6e maand begint de baby geluiden te horen en kan hij zijn oogjes openen. In de 7e maand worden de organen en de zintuigen afgewerkt, begint de baby te duimzuigen en beweegt zich ook meer. In de 8e maand is het kindje bijna volgroeid en ongeveer 45 centimeter groot.

- **MAAND 9**

- In de 9e en laatste maand daalt de baby in de buik van de mama en maakt zich klaar om geboren te worden.

LEERVRAAG: Als je zelf je naam kon kiezen, wat zou dit dan zijn?

2. In het ziekenhuis: Viktor groeit op

Vanaf dat Viktor op de wereld is, groeit hij heel snel op. Hij krijgt al onmiddellijk melktandjes, zijn haar moet geknipt worden en hij heeft al nieuwe schoenen nodig. Om duidelijk te maken hoe snel dat opgroeien wel niet gebeurt, voor Viktor en voor zijn ouders, wordt er in de voorstelling gebruikgemaakt van het *magisch realisme*.

Wat is magisch realisme?

Het *magisch realisme* is een stroming in de literatuur en andere kunstvormen die het magische verbindt met het realistische. Dit is bijvoorbeeld een verhaal waarbij de wereld eruitziet als een echte wereld, maar waar er magische en bovennatuurlijke dingen gebeuren, en iedereen in die wereld vindt dat normaal. Deze magische dingen worden dan ook niet uitgelegd, maar ze zijn vanzelfsprekend in deze wereld.

Het kan ook dat het normale verloop van de ruimte en tijd, zoals wij die kennen, doorbroken wordt. Alles kan dus veel sneller of trager gaan dan dat wij ze gewend zijn.

In de voorstelling is dit magisch realisme te zien wanneer Viktor opgroeit in het ziekenhuis. De verpleegsters vertellen eerst dat de baby volledig gezond is en al snel daarna hoe zijn haar al eens geknipt moet worden en hoeveel melktanden hij al heeft. Voor je het weet kan hij al stappen. Dit wordt allemaal gezegd in hetzelfde gesprek tussen de verpleegsters en de papa, alsof het normaal is, maar het gaat hier natuurlijk allemaal veel sneller dan dat het in het echte leven gebeurt.

LESOPDRACHT: Hieronder kan je 3 verschillende magisch realistische schilderijen zien. Kies één van deze werken en schrijf een tekst of verhaaltje rond dit schilderij.

Rob Gonsalves, Bedtime Aviation (2008) Rob Gonsalves, The Sun Sets Sail (2001) Rafał Olbiński, The Reconstruction of A Dream (2020)

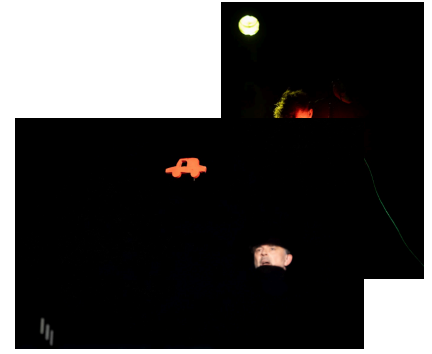

3. Vertrek van het ziekenhuis en aankomst in het bos

Mama, papa en Viktor vertrekken uit het ziekenhuis en door het dorp, langs de huizen en bosjes. Aan het einde van de rit stoppen ze bij een bosweg.

Daar wordt Viktor door zijn ouders losgelaten, aan het begin van zijn pad, zonder enig idee waar het naartoe zal leiden.

In dit deel van de voorstelling wordt er gebruikgemaakt van symbolisme.

Wat is symbolisme?

In de symbolische literatuur worden er zaken beschreven, die als symbool gebruikt worden voor iets anders. Dit kan betekenen dat bijvoorbeeld een object wordt gebruikt om te verwijzen naar iets anders, zoals een gevoel, om de lezer het (op een andere manier) te laten begrijpen. Het symbool is dus iets wat je kan zien of lezen, maar het verwijst naar iets meer dan alleen zichzelf, het *symboliseert* iets.

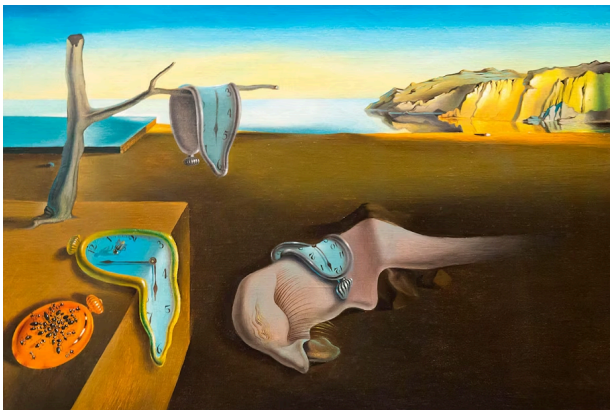
LESOPDRACHT: Waar is er sprake van symbolisme in de voorstelling? Naar wat verwijst het?

- In de voorstelling staat Victor dus aan het begin van een doodgewoon bospaadje, maar het bos symboliseert het begin van zijn eigen weg in het leven, zonder de constante ondersteuning van zijn ouders.
- **LEERVRAAG:** Hoe zou jouw eigen pad eruitzien? Waarom? Is dat bijvoorbeeld in een bos, in een tunnel,...

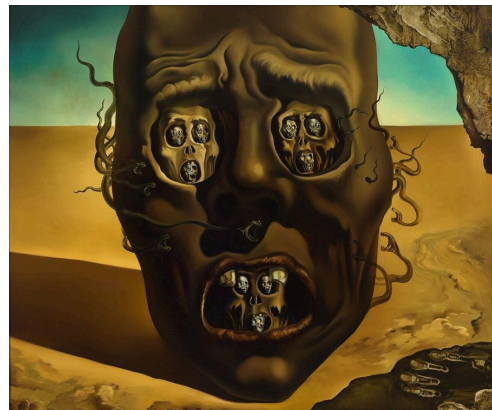

LESOPDRACHT: Hieronder vind je twee schilderijen van Salvador Dalí. Wat zijn de symbolische elementen en wat betekenen ze?

De volharding der herinnering (1931)

Het aangezicht van de oorlog (1940)

LESOPDRACHT: Maak nu een symbolische tekening aan de hand van één van deze emoties: woede, angst, vreugde. Probeer een tekening te maken die deze emoties symboliseert.

4. Tocht van Viktor door het bos

Viktor begint aan zijn wandeling op het bospad. Dat stappen gaat vanzelf, onder de tak, over de struik en langs de plas. Onderweg komt hij verschillende personages tegen, de een al wat aangenamer dan de andere.

LESOPDRACHT: Wat betekenen de personages volgens de leerlingen? Wat stellen ze voor? Wordt er opnieuw symbolisme gebruikt?

1. **Slechtvalk** : De slechtvalk neemt Viktor zijn boterham af. Hij blijft alleen en zonder eten achter in het bos.

⇒ Bespreek met de leerlingen wat zij zien als een 'slechtvalk' in hun leven? Wat kan ervoor zorgen dat ze zich beroofd voelen? Door wat komen ze soms alleen in een donker bos te staan?

2. **Richaaaaaar**: Viktor ontmoet Richaaar en begint hem te pesten voor het geluid van zijn stem. Ze maken het uiteindelijk goed en eten en pingpongen samen

⇒ Bespreek met de leerlingen of zij al pestgedrag hebben ervaren? Wat zouden ze doen als ze dit bij iemand anders zagen gebeuren?

3. **Klein wit menske**: Het klein wit menske verplicht Viktor om te kiezen. Te kiezen tussen cola of limonade, links of rechts, kaas of choco - hij moet kiezen. Na veel twijfelen kiest Viktor de gemakkelijke weg, maar dat brengt hem niets. Hij moet tóch nog aan de moeilijke weg beginnen. Kiezen is verliezen.

⇒ Er wordt hier opnieuw gebruikgemaakt van symbolisme. Kunnen de leerlingen uitleggen waarom? Hebben zij al een moeilijke keuze moeten maken? Welke weg kozen ze?

4. **het Meisje en Wolfie**: Wanneer Viktor het meisje ontmoet, komt hij in aanraking met gevoelens van liefde en vriendschap voor de eerste keer. Hij wordt ook jaloers wanneer het meisje het pad richting Wolfie begint te bewandelen, in plaats van bij hem te blijven.

LEERVRAAG: Heb jij al eens gevoelens van verliefdheid ervaren?
Heb je al liefdesverdriet ervaren?
Bestaat er zoiets als 'vriendschapsverdriet' ?

5. Droomouders

Als ouder moet je ook nog leren en groeien. Zo moeten de ouders van Viktor ook leren om hun kind los te laten. Ze kunnen niet altijd alles beter maken, ze kunnen niet altijd helpen, maar ze zijn wel steeds 'vlakbij'.

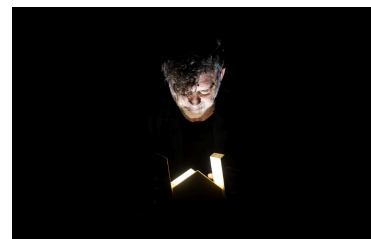
LESOPDRACHT: Waarom ziet Viktor zijn ouders in een droom? Wat zou dat kunnen betekenen?

6. Thuiskomen

Wanneer het bos in brand staat en de wereld even stilstaat voor Viktor en zijn liefdesverdriet, zijn zijn ouders daar weer om hem te troosten. Maar hij heeft de weg wel alleen moeten afleggen, en hij moet dit verdriet ook alleen verwerken.

Viktor kijkt van het kastje naar de muur, van de muur naar het raam: verdriet verwerken kost tijd.

Hij ontdekt uiteindelijk een nieuwe weg met een open hekje, maar die heeft hij deze keer zelf gevonden. Hij belooft zijn ouders om voorzichtig te zijn, en vertrekt opnieuw op pad.

LESOPDRACHT: Wat zou dit nieuwe pad kunnen betekenen na het liefdesverdriet?
Wat betekent of wat symboliseert het brandende bos?

LEERVRAAG: Is er al iets in je leven gebeurd waar jij veel verdriet om had? Heeft het veel tijd gekost om dat te verwerken?
Had je toen het gevoel dat je er alleen voor stond?

➤ Opgroeien is niet altijd gemakkelijk, je komt voor grote vraagstukken en drempels te staan. Je staat er wel niet alleen voor. Naast je ouders, kan je ook terecht met je vragen op school bij het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) en enkele organisaties die jonge mensen ondersteunen in hun opgroeien. Je vindt hieronder alvast drie verenigingen.

AWEL: <https://www.awel.be/>

JAC: <https://www.caw.be/jac/>

TEJO: <https://tejo.be/>

awel
LUISTERT NAAR KINDEREN EN JONGEREN

JAC

TEJO
therapeuten
voor jongeren